

Nr 26

Av herrar Lager och Öhman, om utredning för genomförande av
fyrtio timmars arbetsvecka senast år 1967.

(Lika lydande med motion nr 284 i Andra kammaren)

Nu gällande arbetstidslagstiftning är otidsenlig. Den reducering från 48-timmarsvecka till 45-timmarsvecka som riksdagen beslöt år 1957 är redan otillräcklig. Genom förbättrad teknik och införandet av nya metoder i produktionsprocesserna drivs arbetstakten ständigt i höjden. Följden är att människan under arbetsdagen tappas på arbetskraft i allt snabbare tempo. Inte minst i storstäderna och andra tätorter kan man iaktta en tendens till att resorna till och från arbetsplatsen blir längre, mer tidskrävande och ansträngande.

Fria lördagar året runt blir alltmer vanliga. Inom något fåtal år kommer sannolikt arbetsfria lördagar att vara allmän ordning. De fria lördagarna uppnås numera i allmänhet på det sättet att arbetstiden förlängs i motsvarande grad under veckodagarna måndag—fredag. Därmed är den regel som låg till grund för 8-timmarsdagens införande — 8 timmars arbete, 8 timmars fritid, 8 timmars sömn — bruten.

I vårt land har förkortning av arbetstiden via lagstiftning skett med stora mellanrum. 8-timmarsdagen trädde i kraft 1919. Den var i kraft till slutet av av 1950-talet då den ersattes av nu gällande lag om 45-timmarsvecka. Alla erfarenheter från arbetstidsförkortningarna talar för dessa. Inte endast totalproduktionen har stigit, utan också produktiviteten per arbetstimme och arbetare. Hittills förefaller det som om förkortning av arbetstiden verkat stimulerande på produktionsresultatet. Och då slutligen ändamålet med människans liv här på jorden inte kan vara att arbeta så mycket som möjligt i tvångsmässig sysselsättning, synes det berättigat att ytterligare förkorta arbetstiden och därmed förlänga den tid som den enskilde kan ägna åt att tillfredsställa sina egna verkliga intressen.

Med allmän övergång till fria lördagar året runt följer — därest statsmakterna inte ingriper — niotimmars arbetsdag under fem av veckans dagar. Allting talar för att en sådan arbetsdag är för lång. 8-timmarsdagen bör bibehållas tillsammans med fria lördagar, dvs. 40 timmars arbetsvecka. Man kunde tänka sig att en övergång till 40 timmars arbetsvecka skedde enligt samma mönster som arbetstiden reducerades från 48 till 45 timmar i veckan. Om arbetsveckan minskades med en timma om året med början från och med 1963, så skulle 40-timmarsveckan vara fullt genomförd senast

1967. En sådan takt i reformpolitiken på detta område kommer inte att äventyra takten i produktionsökningen, och den skulle inte ens föra upp Sverige vad arbetstidslagstiftningen beträffar i nivå med en rad andra europeiska länder, som redan har kortare arbetsvecka än 45 timmar och som vid den nämnda tidpunkten sannolikt har krupit ner under detta streck.

Med hänvisning till vad ovan sagts hemställer undertecknade,
att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär skyndsamt utredning angående sådan förändring av arbetstidslagstiftningen att övergång till 40 timmars arbetsvecka skall vara genomförd senast år 1967.

Stockholm i januari 1962.

Fritjof Lager

Gunnar Öhman
